

YTTRANDE
U2023/02898

Till Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet "Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation (SOU 2023:59)"

Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF) har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på betänkandet från Forskningsfinansieringsutredningen. Föreningen välkomnar betänkandet. Det finns ett tydligt samband mellan effektiva forsknings- och innovationssatsningarna och företagens möjligheter och vilja att investera i forskning- och teknikutveckling. En ny myndighetsstruktur är nödvändig för att möta dagens omvärld och samtidigt ge aktörerna ökad tydlighet och minska risken för ineffektivt resursutnyttjande.

Ett effektivt system för finansiering av forskning förutsätter akademisk forskning, företagens behov och innovationskraft, samt implementering och nyttjande av forskning. Om dessa element kan balanseras finns förutsättningarna för att skapa en sammanhängande kraft inom forsknings- och innovationssystemet. Det är avgörande att dessa områden är integrerade snarare än isolerade i 'stuprör'. Betänkandet ger i detta avseende goda förutsättningar.

För företag är det viktigt att finansieringssystemet balanserar grundforskning, tillämpad forskning, behovsmotiverad forskning och forskningsbaserad innovation. De nuvarande forskningsfinansierande myndigheterna har olika system, som ofta inte är synkroniserade, och tolkas olika av olika aktörer. En bättre samordning och konsolidering, som föreslås, skulle minska den administrativa bördan.

De tre föreslagna myndigheterna – Vetenskapsmyndigheten, Myndigheten för strategisk forskning och Innovationsmyndigheten – återspeglar enligt SOFF behoven. Det är samtidigt viktigt att de nya myndigheterna säkerställer tillräcklig kompetens för att inte förlora utvecklingen inom viktiga områden. SOFF stöder förslaget om att skapa en "Grupp för strategisk samordning" med myndighetschefer och adjungerade från akademien och näringslivet.

När det gäller Vetenskapsmyndigheten så är det viktigt att den akademiskt drivna forskningen bör hålla högsta internationella kvalitet och relevans bör vägas in. Styrkeområden kan definieras både akademiskt och från företagsperspektiv. Det är viktigt att företagsrepresentanter är med i de vetenskapliga råden. Fokus bör ligga på både grundforskning och tillämpad forskning inom strategiskt viktiga områden, inklusive stöd till forskare, doktorander och nödvändig infrastruktur.

Det är rimligt att Myndigheten för strategisk forskning bör ha fokus på företagens behov och innovationskraft, med inriktning mot industridrivna innovationsprogram. Tyngdpunkten ska vara på tillämpad forskning och landets långsiktiga strategiska behov. Det är viktigt att myndigheten får tillräckliga resurser för att möjliggöra för institut, akademi och företag att arbeta tillsammans i strategiska innovationsprogram, vilket är avgörande för Sveriges konkurrenskraft.

SOFF stödjer förslaget om att lyfta fram viktiga områden för "portföljgrupper" inom Myndigheten för strategisk forskning. Detta skulle innebära att arbetssättet från strategiska innovationsprogram blir modell för myndighetens verksamhet, vilka föreningen ser som mycket positivt.

Innovationsmyndigheten bör ha ett tydligt fokus på implementering och nyttjande av forskning, där offentlig sektor spelar en viktig roll. Det kan innebära att stödja innovationsprojekt närmare marknadsintroduktion, inklusive test, evaluering och verifiering av nya lösningar. Det är här särskilt viktigt att understryka vikten av samarbete med försvarsmyndigheterna, inte minst FMV och Försvarsmakten. För att undvika "stuprör" och stärka effektiviseringen – oavsett samhällsutmaning – bör fokus ligga på en konsolidering av resurser från andra myndigheter till Innovationsmyndigheten för att skapa en effektivare och mer kraftfull innovationsstödstruktur.

Slutligen vill vi understryka vikten av att beakta hotet från det statsunderstödda industrispionaget. Att kunna identifiera och prioritera vad som är skyddsvärt är av central betydelse även inom det svenska innovationssystemet, vid svenska högskolor och universitet, forskningsinstitut, samt företagen med omfattande forskning och utveckling beroende på verksamhetens omfattning eller karaktär. Föreningen oroas över att staten har otillräckliga resurser och verktyg för att identifiera vilka åtgärder inom prevention, tillsyn och brottsutredning som krävs för att möta den nya hotbilden varför riskbedömning, krav och åtgärder behöver hanteras systematiskt och i sin helhet i det nya systemet. Det bör vara ett centralt uppdrag för samtliga myndigheter.

Sammantaget är det viktigt att det nya systemet för forsknings- och teknikutvecklingsfinansiering tar hänsyn till behoven hos akademi, företag och offentlig sektors. SOFF ser positivt på förslagen och hoppas att detta främjar Sveriges position som en ledande nation inom forskning och innovation.

Stockholm den 15 januari 2024.

För föreningen,

Robert Limmergård
Generalsekreterare